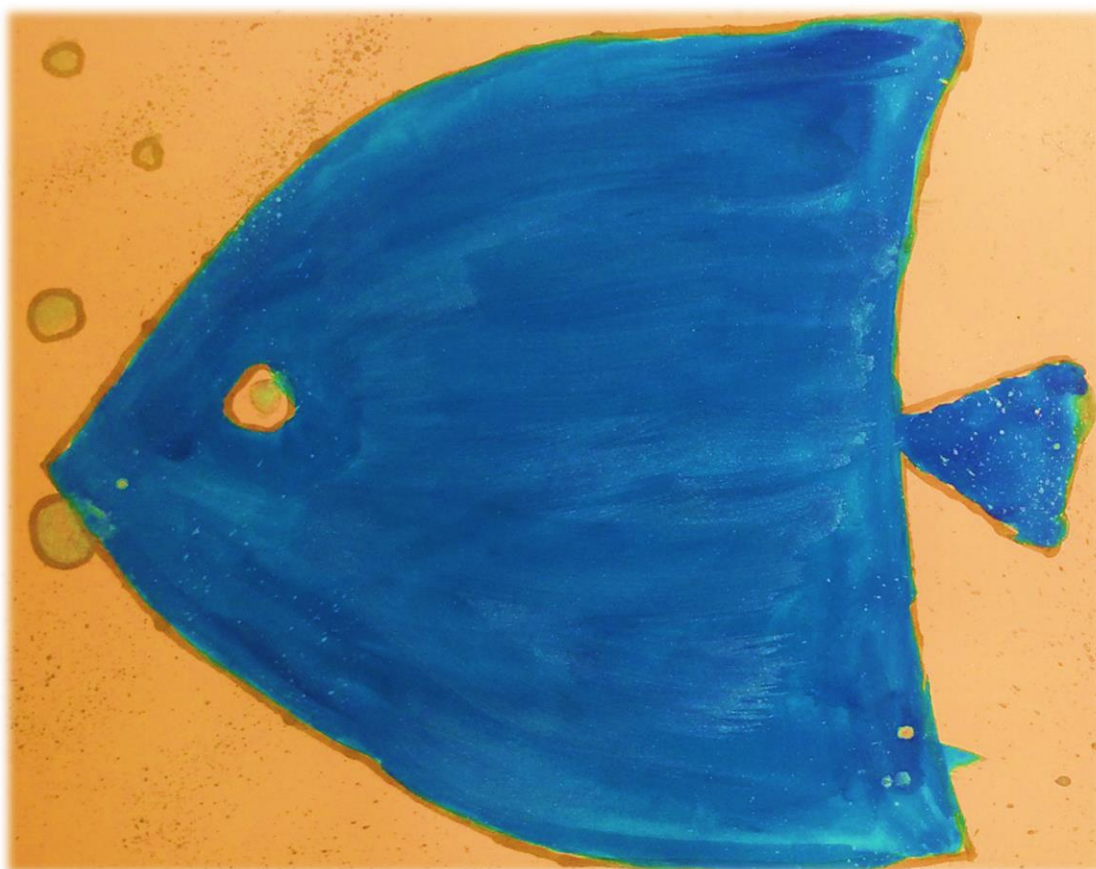

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

Základní škola a Mateřská škola Dolní Lhota,
okres Zlín, příspěvková organizace

763 23 Dolní Lhota č. 80

Název programu: **Spolu to dokážeme**

Kdo do vody nevejde, plavat se nenaučí.

Obsah

1/	Identifikační údaje o škole a jejím vzdělávacím programu	2
2/	Obecná charakteristika školy	2
3/	Podmínky vzdělávání	
3.1	Věcné podmínky	2
3.2	Životospráva	3
3.3	Psychosociální podmínky	3
3.4	Organizace	4
3.5	Řízení mateřské školy	5
3.6	Personální a pedagogické zajištění	5
3.7	Spoluúčast rodičů	5
4/	Organizace vzdělávání	
4.1	Přijímání dětí do naší mateřské školy	6
4.2	Popis podmínek, plánování a organizace vzdělávání v naší mateřské škole	6
5/	Charakteristika vzdělávacího programu	7
5.1	Záměry naší mateřské školy	7
5.2	Cíle naší mateřské školy	8
5.3	Formy a metody vzdělávací práce	9
5.4	Vzdělávání dětí s SVP a žáků mimořádně nadaných	9
5.5	Vzdělávání dětí ve věku od 2 – 3 let	9
6/	Vzdělávací obsah	
7/	Evaluační systém	

Školní vzdělávací program byl vypracován kolektivem zaměstnanců MŠ v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, se zákonem č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání – Školský zákon v platném znění a vyhláškou MŠMT č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání v platném znění.

1. Identifikační údaje o škole

Název a sídlo školy: Základní škola a Mateřská škola Dolní Lhota,
okres Zlín, příspěvková organizace
Adresa: Dolní Lhota č. 80, 763 23
Právní forma: součást příspěvkové organizace od 1. 1. 2018
IČO: 750 20 939
Kontakt: Mgr. Ivana Grácová
tel.: 577 138 031
e-mail: reditelka@zslhota.cz
web: zs.dolni-lhota.cz

Zřizovatel: obec Dolní Lhota, Dolní Lhota č. 129, 763 23

Projednáni a schválení programu na pedagogické radě: 30. 8. 2021

Platnost programu: od 1. 9. 2021

Název programu: **Spolu to dokážeme** s mottem „Kdo do vody nevejde, plavat se nenaučí“

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola byla v obci zřízena v prostorách budovy základní školy při její rekonstrukci roku 1994, jako odloučené pracoviště MŠ Horní Lhota. Od 1. 1. 2018 se stala součástí základní školy v Dolní Lhotě. Od června 2021 se mateřská škola přestěhovala do nových prostor vybudovaných za základní školou. Obě budovy jsou propojeny spojovacím krčkem.

2. Lokalita, umístění školy

Mateřskou školu tvoří jedna heterogenní třída, věkově smíšených dětí s celodenním provozem. Kapacita je 28 dětí ve věku od 3 – 6 let. I když je práce v takovéto třídě velmi náročná, výsledná práce má spoustu pozitiv, mezi které patří vzájemné obohacování dětí a získávání nových zkušeností. Přestože je MŠ umístěna v blízkosti hlavní silnice, obklopuje ji spousta zajímavého prostoru (školní betonové hřiště, tenisové kurty, dětské hřiště s dřevěnou lodí a herními prvky, pískovištěm, workout hřiště), travnatých ploch a také na MŠ samotnou je napojena menší školní zahrada určená pouze pro mateřskou školu. Tato část je oplocena a je uzamykatelná. Zahrada samotná, ale také širší okolí MŠ je dle možností neustále obnovováno, modernizováno a obohacováno. V těsné blízkosti MŠ se nachází také louka a les.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Cílem je zajistit bezpečný a plynulý chod školy a vytvořit podnětné prostředí. Třída je prostorná a světlá, vybavena nábytkem dle hygienických norem a v souladu s RVP, s možností využití venkovní dřevěné terasy, která je propojena se zahradou.

Samotnou hernu MŠ je možné rozdělit na dvě části. To slouží především jako místo k odpočinku dětí. Ale také rozdělení do menších hracích koutů s možností samostatné hry nebo hry dle momentálního zájmu dětí.

Nábytek je dřevěný. V přední části jsou umístěny stoly, které jsou výškově přizpůsobeny dětem různého věku. Lehátka k odpočinku se ve třídě skládají a rozkládají každý den, peřinky jsou uloženy v samostatných skříňkách.

Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí. Hračky, didaktické hry a stavebnice jsou umístěny tak, aby na ně děti dobře viděly, mohly si je brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Při výzdobě celé školy jsou používány autentické výtvarné práce dětí a učitelek.

Své zázemí mají také paní učitelky v kabinetu, jenž je dostupný přímo ze třídy.

Výdejna jídla je zařízena dle hygienických norem v prostorách spojovacího krčku.

▪ Čeho chceme dosáhnout

Zahradě MŠ chybí zastínění v letních měsících. Je také potřeba obnova dětských lehátek, peřinek a vybavení kabinetu úložnými prostory, jež využívají paní učitelky.

▪ Jak?

Ze svého rozpočtu a ve spolupráci s obcí, popř. financemi získanými sponzorskými dary.

3.2 Životospráva

Jídlo je pro děti připravováno ve školní jídelně a vydáváno ve výdejně, která je součástí spojovacího krčku a navazuje na třídu MŠ, v níž je realizováno stravování dětí. Skladba jídelníčku je připravena tak, aby byla splněna pestrost, vyváženost a výživové hodnoty pokrmů. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné intervaly. Během celého dne je pro děti zajištěn pitný režim, jak ve třídě, tak i na školní zahradě. Děti vedeme k sebeobslužnosti, používání příboru při stolování. Dítě má možnost si samo rozhodnout, jaké množství jídla si vezme a následně je vedeno k tomu, aby toto množství snědlo. Učíme děti jídlo dojídat. Dáváme přednost menším porcím a častějšímu přidávání. Pedagogové i správní zaměstnanci jsou pro děti přirozeným vzorem. S jídelníčkem a provozním řádem ŠJ se mohou rodiče seznámit na webových stránkách školy a rovněž jsou tyto informace vyvěšeny také na viditelném místě při vstupu do školní budovy, v prostorách šatny.

Během dne dodržován pravidelný denní režim, který je flexibilní a dovolí učitelkám reagovat na aktuální situaci či potřeby dětí. Je respektována individuální potřeba aktivity, odpočinku, spánku.

Vycházky jsou realizovány téměř za každého počasí, časté jsou také delší procházky do přírody.

Děti mají možnost absolvovat 10 lekcí plavání ročně.

▪ Čeho chceme dosáhnout

Prodlužování pobytu dětí venku - při vhodném počasí provozovat činnosti ze třídy na terase se zahradou – pěstivelské, výtvarné, pracovní, tělovýchovné činnosti aj. Využít tak možnost bližšího kontaktu s přírodou. Rozvíjet zdravé stravovací návyky, pracovní dovednosti a vědomosti.

▪ Jak?

Přirozené a správné návyky paní učitelky - osobní příklad, individuální pohovory s rodiči, popř. lékařem-odborníkem. Spolupráce s rodiči – přečtení jídelníčku společně s dítětem, vhodná motivace.

Zařazování praktických činností, při kterých mohou děti samy objevovat, co je zdravé a chutné. Prodlužovat pobyt venku. Podílení se na budování školkové zahrady.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně a bezpečně. Prostor, ve kterém jsou děti respektovány jako individuality, učí se respektu navzájem a poznávají tak život v komunitě.

Nově přichozí dítě má možnost se postupně adaptovat. Nachází potřebné zázemí, klid, bezpečí, má stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Osobní svoboda dětí je respektována s ohledem na předem jasně dohodnutá pravidla. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci, která je dítěti příjemná a navozuje tak vzájemný vztah důvěry, spolupráce. Převažuje pozitivní hodnocení a pochvaly. Učitelé se vyhýbají negativním slovním komentářům a podporují děti v samostatných pokusech o objevování světa, dostatečně jej oceňují a vyhodnocují konkrétní projevy a výkony dítěte, přiměřeně na ně reagují pozitivním oceněním. Komunikace ze strany pedagogů je podporující, vstřícná, empatická a naslouchající. Nepřípustná je jakákoli komunikace, kterou dítě pociťuje jako násilí.

U dětí rozvíjíme zdvořilostní návyky, samostatnost, sebedůvěru, vzájemnou toleranci, pomoc a podporu. Nabídka činností počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Odpovídá mentalitě předškolního dítěte a jeho potřebám. Děti se učí vzájemně si naslouchat a respektovat se, učí se také nápodobou. Pedagogové se také věnují prevenci šikany a jiným patologickým jevům.

Velkou výhodou naší MŠ je dostatečný prostor pro hru, volný pohyb i jiné aktivity.

▪ Čeho chceme dosáhnout

Zvládnutí dohodnutých pravidel chování. Navození příjemného rodinného klimatu ve škole. Dát dětem prostor při řešení problémových situací.

▪ Jak?

Dodržováním stanovených pravidel, a to nejen dětmi, ale také zaměstnanci školy. Snažit se tato pravidla zprostředkovat i rodičům tak, aby je pochopili. Využívat přiměřených metod a pomůcek, zajistit vyváženost aktivit dětí. Cíleným pozorováním dětí a jejich vývoje dosáhnout správných výstupů při odchodu do ZŠ. Spolupráce se ZŠ. Využívat komunitních kruhů k řešení problémů. Být příkladem dětem. Být pozorní k sebemenším projevům šikany a ihned ji řešit.

Důsledným sledováním problémových i jiných situací v průběhu dne a hledáním jejich řešení společně s dětmi. Přihlížet k individuálním potřebám dětí, citlivým a laskavým přístupem celého kolektivu MŠ. Spolupráce s rodinou.

3.4 Organizace

Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí a jejich aktuální potřeby. Pravidelně jsou zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit organizovaných nad rámec běžného programu. Aktivity jsou organizovány tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě, měly dostatek prostoru pro spontánní hru a rovněž je také dbáno na osobní soukromí dětí. Plánování a realizace činností vychází z potřeb a zájmu dětí.

Uspořádání dne

6.15 – 8.00	scházení dětí ve třídě, hry podle zájmu dětí, individuální práce s dětmi, snídaně
8.00 – 9.30	pohybové aktivity, zdravotní cviky, vzdělávací činnost – spontánní, řízené, skupinové, individuální, frontální činnosti, svačina, příprava na pobyt venku
9.30 – 11.30	pobyt venku, kulturní akce, výlety, pobyt v tělocvičně, převlékání, hygiena
11.30 – 12.15	oběd, příprava na odpočinek
12.15 – 14.15	odpočinek na lehátku, relaxace, podle zájmu a potřeb dětí
14.15 – 15.45	hygiena, svačina, odpolední zájmová činnost, odchod dětí domů

Denní program zahrnuje:

a/ základní péči – příchody a odchody dětí, pobyt venku, hygienu, stolování, spánek, odpočinek dětí

b/ hrové činnosti a pohybové aktivity – spontánní i řízené, v interiéru, při pobytu venku

c/ činnosti programově řízené – společně, v menších skupinkách, individuálně

- **Čeho chceme dosáhnout**

Větší nabídky činností podporující aktivitu a experimentování, prožitek spojený s vlastní zkušeností.

- **Jak?**

Zapojit děti do organizace činností, vytvářet podnětné prostředí pro hru, experiment.

3.5. Řízení mateřské školy

Jsme malá škola, a tak je řízení založeno na vzájemné důvěře, otevřenosti, toleranci, otevřeném a demokratickém přístupu vedení a vytváření zázemí pro tvořivou, kreativní a pohodovou spolupráci všech zaměstnanců. Preferována je osobní komunikace, otevřené jednání.

Ředitelka řídí, plánuje, tvoří, organizuje a je zodpovědná za chod školy. Do funkce je jmenována zřizovatelem jmenovacím dekretem, na dobu neurčitou. Ředitelku v její nepřítomnosti zastupuje ve věcech organizačních i pedagogických pověřená zástupkyně. Zaměstnanci jsou z její strany delegováni v rámci jejich pracovní náplně. Pravidelně se setkávají během provozních a pedagogických porad. Plánování práce a chodu školy se opírá o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu. Ředitelka školy kontroluje pracoviště MŠ prostřednictvím návštěv - hospitací, o nichž pořizuje záznamy, provádí kontrolu PO a BOZP pracovníků školy. Ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy týmu. Spolupracuje se zřizovatelem, s MŠ Horní Lhota, KÚ a dalšími institucemi. Spolupráce se zřizovatelem přispívá především ke zkvalitňování materiálních podmínek školy. Ředitelka se účastní jednání zastupitelstva. Veřejná vystoupení dětí přispívají k sepejetí naší školy se životem v obci.

- **Čeho chceme dosáhnout**

Zkvalitnění práce všech pracovníků mateřské školy. Efektivní nastavení řízení a spolupráce.

- **Jak?**

Zapojení všech zaměstnanců mateřské školy do tvorby ŠVP, TVP, ročního plánu, do rozhodování o zásadních otázkách ŠVP. Osobní zodpovědnost za plnění úkolů a dodržování termínů. Prohlubování znalostí ředitelky v oblasti personalistiky a řízení školy.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci splňují odbornou kvalifikaci pro svou práci. Pedagogové se sebevzdělávají, pracují jako tým, jednají a pracují profesionálním způsobem. Spolupracují při tvorbě tematických plánů, při diagnostice dětí, vytváří kartotéku pracovních listů.

Pedagogický kolektiv se skládá ze dvou učitelek, jenž mají střední pedagogické vzdělávání pro předškolní vzdělání. Dále je dle možností obsazeno místo školního asistenta, nepedagogického

pracovníka. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek každý den, minimálně v rozsahu 2,5 hodiny. Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem. Specializované služby (logopedie, rehabilitace aj.) jsou zajišťovány ve spolupráci s odborníky.

▪ **Čeho chceme dosáhnout**

Využívat týmovou spolupráci. Prohlubovat vzdělání a znalosti zaměstnanců.

▪ **Jak?**

Umožnit DVPP a účast na školeních, kurzech. Získávat zkušenosti při vzájemných hospitacích mezi pedagogy, sebevzděláváním rozšiřovat odborné vzdělávání. Společně plánovat a sdělovat si informace o dění v MŠ.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci a rodiči panuje oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, respekt a ochota spolupracovat. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, akcí. Jsou dostatečně, pravidelně a včas informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost. S rodiči jednají taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi, nezasahují do života a soukromí rodiny.

Spoluúčast rodičů rozvíjíme:

- jejich spoluúčastí na dění v mateřské škole – účast na různých akcích pořádaných školou
- písemnou formou na nástěnce v šatně, v šanonu v šatně
- elektronickou poštou, webové stránky školky
- telefonicky o nenadálých událostech
- informačními schůzkami
- vzájemnou spoluprací – pedagog x rodič, oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost a porozumění
- informovaností - rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje, potřebné informace také získávají na nástěnkách v šatně a na webových stránkách školy, na začátku školního roku probíhá informační schůzka, zejména pro nově příchozí děti a jejich rodiče
- každodenní komunikací rodič – pedagog, nedílná součást práce pedagogů
- respektováním rodinné výchovy, výchovného stylu rodiny i jejího soukromí
- během dne i na školních akcích se děti setkávají s žáky 1. stupně ZŠ, kteří v předchozích letech navštěvovali naši mateřskou školu a tím se snažíme napomoci plynulému a nenásilnému vstupu dítěte do ZŠ
- vystavování prací dětí

▪ **Čeho chceme dosáhnout**

Pravidelně pořádané akce pro děti a jejich rodiče dětí MŠ i žáků ZŠ, besedy, přednášky pro rodiče. Případné sponzorské dary ze strany rodičů.

▪ **Jak?**

Vytváření příležitostí pro setkávání rodičů, nabídka besed, zajímavých témat. Oslovení rodičů.

4. Organizace vzdělávání

Vzdělávací proces je organizován v jedné třídě. Je zajištěn pravidelný denní režim, který je zároveň flexibilní a přizpůsobuje se aktuálně vznikajícím potřebám dětí či školy. Činnosti probíhají individuální, skupinovou i frontální formou.

Provozní doba MŠ:	6.15 – 15.45 hodin
Počet dětí docházejících do MŠ:	28
Počet tříd:	1
Počet dětí na jednu třídu:	28
Počet pedagogických zaměstnanců:	3 / ředitelka, 2 učitelky/
Počet provozních zaměstnanců:	1 /uklízečka / 4 /školní jídelna/

4.1 Přijímání dětí do naší mateřské školy

Řídí se veřejně dostupnými kritérii na nástěnce v šatně dětí, webu školy. Zápis probíhá v termínu od 2. – 16. května. O přesném termínu a podrobnostech zápisu je veřejnost včas informována formou oznámení na webových stránkách školy i zřizovatele, formou plakátu na viditelném místě – vchodové dveře MŠ.

4.2 Popis podmínek, plánování a organizace vzdělávání v naší mateřské škole

Režim dne je variabilní, pružný, tak aby odpovídal individuálním možnostem dětí, jejich zájmu o dané aktivity a jejich potřebám. Dle vývojových možností dětí a okolností vyvažujeme v průběhu dne spontánní a řízené činnosti.

V dopoledních hodinách připravujeme pro děti činnosti motorické, grafomotorické, jazykové, estetické a pracovní. Denně je pak do programu zařazeno cvičení.

Za příznivého počasí jsou vzdělávací aktivity uskutečňovány na školkové terase, dětském hřišti, venku. Ve třídě je pak prostor pro relaxaci a odpočinek.

Nové poznatky dětem předáváme nenásilnou formou přirozeně během celého dne a tímto podporujeme přirozenou dětskou zvědavost a potřebu něco objevovat. Uplatňujeme metody prožitkového a kooperativního učení. Podněcujeme radost dítěte z učení a jeho zájem poznávat nové. Ve vzdělávání využíváme přirozenosti a spontánnosti dětí.

Do hry se snažíme vtáhnout nenásilnou formou a vhodnou motivací co nejvíce dětí a vést je ke vzájemné spolupráci a komunikaci. Při výběru hry necháváme dětem možnost vlastní volby. Využíváme situace, které poskytují dítěti srozumitelné, praktické ukázky životních souvislostí - řešení problémů, komunikace s dospělým, vztahy mezi kamarády apod. Dítě se tak učí dovednostem, poznatkům ve chvíli, kdy je potřebuje a lépe tak chápe jejich smysl. Uplatňujeme metodu situačního učení.

Svým chováním a postoji poskytujeme v průběhu dne dětem v MŠ vzor. Využíváme přirozené nápodoby.

Ve vzdělávacím procesu uplatňujeme i aktivity řízené pedagogem. Motivované, cílené a plánované učení probíhá zpravidla ve skupinkách nebo se dětem věnujeme individuálně.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1. Záměry naší mateřské školy

- Při tvorbě našeho školního vzdělávacího programu jsme vycházeli z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání / RVP PV /.
- Organizujeme vzdělávání tak, aby vedlo k rámcovým cílům a prostřednictvím dílčích cílů, jež obsahují pět vzdělávacích oblastí, k rozvoji klíčových kompetencí u dětí.
- Přirozenou výchovou chceme rozvíjet samostatnost a zdravé sebevědomí dětí, učit je zdravému životnímu stylu a vést je k uvědomění si odpovědnosti za své chování.
- Rádi bychom, aby děti prožívaly období strávené v MŠ aktivně, šťastně, v pohodovém, radostném a přátelském prostředí.
- V úzké vazbě na rodinu, vhodnou motivací, množstvím podnětů a aktivit vést děti k utváření individuální, zdravě sebevědomé a citově vyvážené osobnosti. Snažit se o přátelský vztah s rodiči a doplňovat tak rodinnou výchovu, jenž je u dítěte dominantní.
- Záměrem je vést dítě k tomu, aby v rozsahu svých možností získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost, aby umělo své znalosti, návyky a dovednosti uplatňovat v každodenním životě.
- Vytvořit podnětné prostředí, díky kterému se děti naučí dívat kolem sebe, uvažovat a tvořivě přemýšlet.
- Trpělivý, partnerský a demokratický přístup k dítěti. Naučit dítě diskusi, umění vyjadřovat se a zároveň dodržovat pravidla dané skupiny.
- Prohlubovat zájem o přírodu.
- Vytvořit prostředí, kde si děti osvojují pravidla kulturního chování a společenského soužití, sociálně kulturních postojů.

5.2. Cíle naší mateřské školy

Cíle a obsah předškolního vzdělávání, formulované v RVP PV směřují mateřskou školu k tomu, aby děti, které ji opouštějí, byly jedinečné osobnosti, co nejvíce samostatné, sebevědomé, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a jednat. Jedinci přizpůsobiví, odvážní a také zodpovědní, ochotní nejen přijímat, ale také dávat, schopní se dále rozvíjet, učit se a aktivně čelit problémům, které život přináší. Podmínkou splnění těchto cílů a zdárného vývoje jednice je uspokojování základních lidských, biologických i sociálních hodnot.

Naším dlouhodobým cílem je, že chceme být otevřenou školou rodičům i veřejnosti. Vzdělávání dětí budeme realizovat na základě integrovaných bloků, a to uplatněním moderních metod a forem práce, individuálního přístupu, motivace a stimulace pochvalou.

Při své práci sledujeme tyto rámcové cíle:

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení a poznání

Rozvíjení tělesného a duševního zdraví dítěte

Podněcování zájmu aktivního poznávání věcí

Rozvíjení schopnosti přemýšlet, rozhodovat se, umět vyjádřit své potřeby

2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

Poznávat hodnoty, jako jsou lidská práva, solidarita, péče o druhé

Předávání kulturního dědictví

Rozvíjení schopnosti komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na rozhodování

Vnímání různých kulturních komunit, porozumění jejich rozdílným hodnotám

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Rozvíjet poznání sebe sama, vlastních zájmů a potřeb

Rozvíjení zdravého sebevědomí

Vést děti k zájmu o učení, spolupráci, ale také toleranci

Vést dítě k odpovědnosti za své jednání

Přály bychom si, aby každé dítě bylo v MŠ spokojené, šťastné a odloučení od rodičů pro ně nebylo tolik skličující. Společně pracujeme tak, abychom vytvořili co nejlepší prostředí pro děti, zaměstnance i rodiče.

Vycházíme z pěti oblastí předškolního vzdělávání: biologické, psychologické, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální, které jsou v RVP PV nazvány:

Dítě a jeho tělo

Dítě a jeho psychika

Dítě a ten druhý

Dítě a společnost

Dítě a svět

Tyto oblasti vzdělávání jsou propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek, v životní skutečnosti nedělitelný.

5.3 Formy a metody vzdělávací práce

Rámcové cíle naplňujeme těmito metodami a formami práce:

- spontánní činnosti
- činnosti – výtvarné, pracovní, pohybové, hudební aj.
- využíváme situačního a prožitkového učení
- spolupráce
- individualizace a diferenciac

A uplatňováním těchto zásad:

- respektování přirozených lidských a základních sociálních vývojových potřeb
- vnímání každého dítěte jako jedinečné bytosti
- vzdělávání založené na individuálním rozvoji
- učení na základě prožitku a zkušenosti, prostřednictvím vlastní činnosti dětí
- vytváření rovnováhy mezi řízenými činnostmi a spontánními hrami
- rozvíjení emoční inteligence – umět se podívat na situaci očima druhého
- podpora zájmu rodičů o dění v mateřské škole
- spolupráce
- individualizace

5.4. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Podpurná opatření realizuje mateřská škola na základě doporučení ŠPZ. Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy, která pověří učitelku sestavením PLPP a

komunikací se zákonnými zástupci. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory mezi učitelkami s cílem stanovení metod práce s dítětem, způsobů osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Poté bude následovat schůzka se zákonnými zástupci dítěte. Vzdělávací obsah speciálně pedagogické péče bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem dítěte.

Při vzdělávání dětí vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které podporují vzdělávací schopnosti všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují využití všech schopností a dovedností. V případě výrazných projevů mimořádného nadání, které vyžadují značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí zpracováváme PLPP a doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Pokud toto zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte, doporučí rovněž vypracování IVP. Při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování postupujeme v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit:

- uplatnění principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

5.5 Vzdělávání dětí od dvou do tří let:

Při práci s mladšími dětmi je nutné volit přiměřené metody a formy vzdělávání s ohledem na bezpečnost a možnosti každého dítěte, pracovat s menšími skupinami nebo individuálně, volit přiměřené činnosti a vzdělávací cíle. Nejdůležitější je zajistit prostor pro volnou hru. Dítě se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Mladší děti potřebují pravidelné rituály, vyžadují opakování činností, udrží jen krátkou pozornost, je proto nutné přizpůsobit organizaci se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a dovedností.

Je nutné si uvědomit specifika ve všech oblastech vývoje dítěte:

- velká touha po poznání, objevování, experimentování
- egocentrismus
- často první sociální zkušenost
- menší obratnost, rozdíly vývoje, bez orientace v čase a prostoru
- pevnější vazba na dospělou osobu
- poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor a přijímá nové hranice a nové role
- pravidelnost režimu pro pocit bezpečí
- větší náchylnost k nemocem

a navázat úzkou spolupráci s rodinou již od počátku jeho docházky. Dohodnout se na přiměřenosti, délce pobytu dítěte v MŠ.

6. Evaluační systém

Plán kontrolní a hospitační činnosti

Vzhledem k volnému režimu dětí a k plnění výchovné činnosti s dětmi během celého dne je činnost ředitelky zaměřena na krátké vstupní kontroly.

6.1 Zaměření, předmět evaluace

- kontrola třídních vzdělávacích programů a plnění ŠVP
- motivace dětí a jejich zapojování do her a činností
- využívání vhodných pomůcek při různých činnostech
- individuální práce s dětmi
- atmosféra ve třídě
- osvojení a upevňování hygienických návyků
- dodržování bezpečnosti dětí ve třídě a při pobytu venku
- vedení třídní dokumentace
- výzdoba tříd, šaten

6.2 Evaluační systém je založen na (metody a techniky evaluace):

- na pozorování dětí
- na rozhovorech s rodiči
- na rozbořech při pedagogických poradách
- na řešení vzniklých situací ve třídě
- na hospitační činnosti ředitelky školy
- sebereflexe, hodnotící pohovory

6.3 Časový plán evaluace

- každý den provádíme stručný zápis do třídní knihy
- zápis do tematické části – zpětná vazba - průběžně vyhodnocujeme, jak zvolené činnosti napomohly naplnění cílů
- evaluace (hodnocení vlastní práce učitelky) průběžně za tematickou částí
- vstupní záznam při nástupu do MŠ
- záznamy o dětech – pozorování, vyhodnocování vývoje dítěte 2x ročně
- vedeme dětské PORTFOLIO, předškolní děti mají založeny pracovní listy
- pro děti s odkladem školní docházky vytváříme tzv. individuální plány – plán osobního rozvoje – podklady z PPP

6.4 Systém evaluace

Autoevaluace školy je systematické posuzování a vyhodnocení procesu vzdělávání a jeho výsledků realizované účastníky vzdělávacího procesu. Výsledky slouží jako zpětná vazba pro zkvalitnění činností školy.

Co budeme evaluovat	Kdo	Kdy	Jak
soulad ŠVP (TVP) s RVP PV	všichni pedagogové	na pedagogické poradě	diskusí na pedagogických poradách
naplňování dílčích cílů ŠVP (TVP), přínos pro děti, vlastní návrhy na úpravu zpětná vazba, zpracování a realizace integrovaných bloků	všichni pedagogové	na pedagogické poradě 2x v roce, vždy na konci pololetí	diskusí, písemně (zhodnocení pololetí) na pedagogických poradách

práci učitelek	ředitelka, sebehodnocení učitelek	dle plánu kontrol	rozhovorem po hospitaci, na pedagogických poradách
výsledky vzdělávání dětí, pedagogická diagnostika	všichni pedagogové	průběžně	písemně, evidenční listy dětí
spolupráce s rodiči, školní či třídní akce, potřeba individuální spolupráce	všichni pedagogové	průběžně dle potřeby	schůzky s rodiči, zapojení rodičů do akcí školy, konzultací s rodiči
spolupráce se zřizovatelem a dalšími organizacemi	ředitelka	průběžně	průběžným projednáváním problematiky mateřské školy se zřizovatelem, spolupráce s PPP, aj.

Hospitace pedagogů provádí ředitelka, probíhají průběžně celý školní rok, pedagogové znají plán a cíle hospitace, jsou seznámeni s hodnocením a doporučením pro další práci. Ředitelka sleduje celkový projev pedagoga, využívání vhodných metod a forem vzdělávání, připravenost a volbu pomůcek, dodržování závazných oblastí ŠVP, TVP. Vždy je zpracován zápis z hospitace a následný pohovor. Kontroly ostatních zaměstnanců školy provádí rovněž ředitelka, případné nedostatky jsou řešeny ihned na místě.

6.5 Autoevaluace týdenních programů – osnova

Pedagogové hodnotí své plánování po ukončení daného tématu:

Z hlediska dítěte:

- ✓ podílely se děti na výběru tématu, ovlivnily výběr činností
- ✓ ovlivnily děti svým nápadem průběh některé činnosti
- ✓ měly děti k tématu nějaké jiné návrhy

Z hlediska pedagoga, z čeho pedagog vycházel:

- ✓ z ŠVP
- ✓ z aktuální situace a zájmu dětí

Pedagogové hodnotí průběh činností:

Z hlediska dítěte:

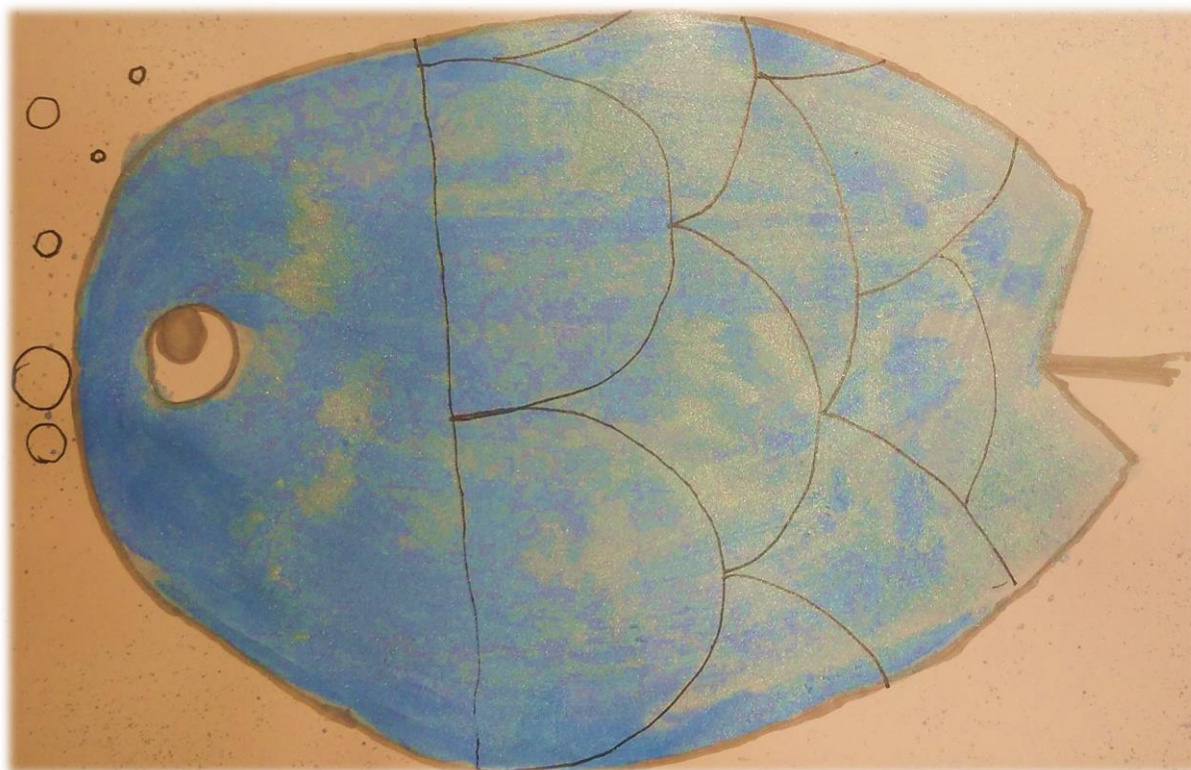
- ✓ byly děti tvořivé, nápadité při nabídnutých činnostech
- ✓ pracovaly děti s daným tématem i nadále, při spontánní hře
- ✓ v souvislosti s tématem děti realizovaly a dokončovaly vlastní záměry
- ✓ děti zvládly nabízenou činnost bez obtíží, samostatně

Z hlediska pedagoga:

- ✓ nabízel pedagog dětem činnosti, které umožnily zapojení všech smyslů
- ✓ poskytl pedagog dětem zpětnou vazbu
- ✓ musel pedagog víc pomáhat dětem při provádění nabízených činností

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

část výchovně- vzdělávací

Při tvorbě programu jsme vycházeli z reálných možností a podmínek naší mateřské školy. Je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Naše filosofie je zaměřená na mezilidské vztahy, rozvíjení schopnosti komunikace a spolupráce. Prvořadým úkolem jsou pro nás rozvíjení duševního i tělesného zdraví, péče o životní prostředí, ale také odpovědnosti vůči společnosti a přírodě, udržování tradic, svátků a jejich prožívání. Chceme u dětí vytvořit základní hygienické a sociálně kulturní dovednosti a návyky ve vztahu k životnímu prostředí, vytvářet vztah k přírodě, k výtvarům lidské práce i k lidem samotným. Pochopit správné a nesprávné chování člověka k přírodě, smysl a důvod třídění odpadu. Získat povědomí a chuť chránit přírodu. Naší snahou je naplnit tyto výchovné úkoly podnětným prostředím a vlastní aktivitou dětí. Důležitým předpokladem je i poznání a uvědomění si sebe sama, svého těla a sociálních rolí.

Náš vzdělávací obsah je zpracován do čtyř integrovaných bloků inspirovaných ročními obdobími a jednotlivými měsíci. Každý integrovaný blok obsahuje obecná témata, která jsou pro jednotlivá období typická a dále pak rozpracována v TVP do tematických plánů, které jsou přizpůsobovány schopnostem, potřebám a dovednostem dětí. Délku zvoleného tématu určuje zejména zájem dětí a dané okolnosti.

Řekni mi a já zapomenu, ukaž mi a já si zapamatuji, nech mne to udělat a já pochopím.

staré čínské přísloví

Biologická oblast (Dítě a jeho tělo)

Dílčí vzdělávací cíle:

- ✓ osvojování praktických dovedností přiměřených věku
- ✓ uvědomování si vlastního těla
- ✓ rozvíjení a zdokonalování pohybových dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky
- ✓ rozvoj a užívání všech smyslů
- ✓ rozvíjení psychické a fyzické zdatnosti dětí
- ✓ vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základ zdravého životního stylu
- ✓ osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody
- ✓ osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

Očekávané výstupy:

- ✓ ovládá základní pohybové dovednosti, pohyb v různém prostředí, prostorovou orientaci
- ✓ koordinuje svůj pohyb i polohy těla, sladí pohyb s rytmem, hudbou, vědomě napodobí jednoduchý pohyb
- ✓ ovládá dechové svalstvo, sladí zpěv s pohybem
- ✓ zachovává správné držení těla
- ✓ ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, drobnými pomůckami, nástroji, materiálem...)
- ✓ vnímá a rozlišuje všemi svými smysly (rozlišuje zvuky, chutě, tvary, vůně...)
- ✓ zvládá sebeobsluhu v osobní hygieně, při stolování, oblékání apod.
- ✓ zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony jako udržování pořádku, úklid hraček, práce na zahradě
- ✓ pojmenuje části těla, některé orgány, zná jejich funkce, má povědomí o vývoji těla
- ✓ rozlišuje, co tělu prospívá, co škodí a uvědomuje si význam péče o čistotu, zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
- ✓ komunikuje přirozeně a bez zábran s dospělým či dítětem, spolupracuje
- ✓ dodržuje pravidla
- ✓ respektuje druhého, dělí se o hračky
- ✓ brání se projevům násilí
- ✓ nebojí se chybovat, samostatně se rozhoduje
- ✓ v neznámých situacích se chová obezřetně, umí odmítnout

Vzdělávací nabídka:

- ✓ lokomoční pohybové (chůze, běh, skoky...) a manipulační činnosti, jednoduché úkony s předměty
- ✓ uvolňovací, dechová, relaxační a jiná cvičení
- ✓ smyslové a psychomotorické hry
- ✓ konstruktivní a grafické činnosti
- ✓ jednoduché pracovní a sebe obslužné činnosti (oblékání, stolování, úklid...)
- ✓ hudebně pohybové hry a činnosti
- ✓ aktivity zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- ✓ aktivity směřující k poznávání lidského těla a k ochraně zdraví, bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- ✓ odpočinkové a relaxační činnosti zajišťující pohodové prostředí
- ✓ činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků

Psychologická oblast (Dítě a jeho psychika)

Dílčí vzdělávací cíle:

- ✓ rozvíjení řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnost, vyjadřování, mluvní projev)
- ✓ rozvíjení komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- ✓ rozvíjení smyslového vnímání, paměti, pozornosti, představivosti a fantazie
- ✓ rozvíjení tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů)
- ✓ vytváření pozitivního vztahu k učení
- ✓ vytváření základů pro práci s informacemi
- ✓ osvojení si elementárních poznatků (abeceda, čísla)
- ✓ poznávání sebe sama, uvědomění si vlastní identity, získání sebedůvěry a sebevědomí
- ✓ rozvíjení schopnosti sebeovládání, rozvíjení citových vztahů
- ✓ kultivace mravního a estetického vnímání

Očekávané výstupy:

- ✓ správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči
- ✓ pojmenovává věci kolem sebe, učí se nová slova a aktivně je používá
- ✓ samostatně a smysluplně se vyjadřuje ve větách, vyjadřuje své myšlenky
- ✓ vede rozhovor, umí naslouchat, domluvit se i gesty, improvizovat, formulovat otázky
- ✓ učí se zpaměti krátké texty, reprodukuje říkanky, písničky a pohádky
- ✓ sleduje, vypráví příběh, pohádku, popíše situaci, děj podle obrázků
- ✓ sluchově rozliší hlásky na začátku i konci slov
- ✓ sledovat očima zleva doprava
- ✓ rozlišuje některé obrazové symboly (piktogramy, dopravní značky ... aj.)
- ✓ pozná napsané své jméno
- ✓ záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost
- ✓ projevuje zájem o knihy, soustředěně poslouchá četbu, sleduje divadlo
- ✓ záměrně pozoruje, soustředí se na činnost a udrží pozornost
- ✓ při poznávání odhaluje podstatné znaky a vlastnosti předmětů, souvislosti mezi nimi
- ✓ postupuje podle pokynů a instrukcí
- ✓ chápe základní číselné a matematické pojmy a prakticky je využívá
- ✓ chápe prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientuje se v prostoru i rovině
- ✓ kreativně myslí, řeší problémy, nalézá nová řešení
- ✓ vyjadřuje svou fantazii, představivost v konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových a dramatických činnostech
- ✓ odloučí se od rodičů na určitou dobu
- ✓ uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní postoje a názory, rozhoduje o svých činnostech
- ✓ vyjadřuje svůj souhlas a nesouhlas, přijímá pozitivní ocenění i neúspěch
- ✓ hodnotí své pokroky, oceňuje i výkony druhých
- ✓ uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- ✓ rozpozná své slabé i silné stránky

Vzdělávací činnosti:

- ✓ artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry se slovy, společné vyprávění zážitků, příběhů, vyřizování vzkazů
- ✓ poslech čtených i vyprávěných pohádek, sledování divadelních představení obohacujících citový život dítěte
- ✓ komentování zážitků a aktivit, samostatný projev na určité téma

- ✓ hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti, rozvíjení představivosti a fantazie
- ✓ přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- ✓ grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- ✓ přímo pozoruje přírodní, kulturní i technické objekty ve svém okolí
- ✓ záměrně pozoruje běžné objekty a předměty a pojmenovává jejich vlastnosti
- ✓ aktivity seznamující děti s různými sdělovacími prostředky
- ✓ hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- ✓ manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, třídění, porovnávání
- ✓ spontánní hra, experimenty, smyslové a námětové hry
- ✓ aktivity vedoucí k poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů
- ✓ činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy
- ✓ hry procvičující orientaci v prostoru i rovině
- ✓ činnosti vyžadující samostatné vyjadřování, vystupování a obhajování vlastních názorů
- ✓ hry na téma rodiny, přátelství
- ✓ činnosti zaměřené na poznávání různých lidských vlastností, dramatické činnosti
- ✓ činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem

Interpersonální oblast (Dítě a ten druhý)

Dílejší vzdělávací cíle:

- ✓ seznamování se s pravidly chování ve vztahu k druhému
- ✓ rozvíjení interaktivních a komunikativních dovedností, verbálních i neverbálních ve vztahu k ostatním lidem
- ✓ rozvíjení kooperativních dovedností
- ✓ chránění osobního soukromí i bezpečí ve vztazích s dětmi i dospělými
- ✓ osvojení si základních poznatků a dovedností pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

Očekávané výstupy:

- ✓ navazuje kontakty s dospělým, respektuje ho, překonává stud, komunikuje vhodným způsobem
- ✓ porozumí projevům vyjádření emocí a nálad
- ✓ komunikuje přirozeně a bez zábrán s druhým dítětem, přiznává mu stejná práva a respektuje ho
- ✓ chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- ✓ uplatňuje své individuální potřeby s ohledem na druhého, přijímá a navrhuje kompromisy, spolupracuje
- ✓ vnímá, co si druhý přeje či potřebuje, vychází mu vstříc
- ✓ dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla
- ✓ brání se projevům násilí a ubližování jiného dítěte
- ✓ chová se obezřetně při kontaktu s neznámými lidmi, v případě potřeby požádá o pomoc

Vzdělávací nabídka:

- ✓ sociální a interaktivní hry, dramatické činnosti, hudebně pohybové a výtvarné hry
- ✓ kooperativní aktivity ve dvojicích, skupinách
- ✓ četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s poučením
- ✓ činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije, modelové situace
- ✓ aktivity podporující uvědomování si sblížení dětí, podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi
- ✓ činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování

- ✓ hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

Sociálně kulturní oblast (Dítě a společnost)

Dílčí vzdělávací cíle:

- ✓ poznávání pravidel společenského soužití a jejich utváření v rámci sociokulturního prostředí, porozumění projevům neverbální komunikace
- ✓ rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, vnímá a přijímá základní hodnoty společnosti
- ✓ vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- ✓ vytváření aktivních postojů ke světu, k životu, kultuře a umění
- ✓ uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích
- ✓ klade otázky a hledá na ně odpovědi
- ✓ problém řeší na základě zkušenosti, metodou pokusu a omylu, experimentuje, spontánně vymýšlí řešení problémů
- ✓ využívá informativní a komunikativní prostředky
- ✓ dokáže se prosadit ve skupině, uvědomuje si svá práva a práva druhých
- ✓ seznamuje se se světem

Očekávané výstupy:

- ✓ uplatňuje návyky v základních formách společenského chování
- ✓ chová se a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň brát ohled na druhé
- ✓ rozumí neverbálním projevům
- ✓ adaptuje se na život ve škole, podřídit se rozhodnutí skupiny
- ✓ pochopí, že každý má ve společenství svou roli podle které je třeba se chovat
- ✓ vyjednává, domluví se na společném řešení
- ✓ chová se zdvořile, bez předsudků a vážit si práce druhých
- ✓ zachází šetrně s věcmi vlastními i cizími
- ✓ vnímá umělecké a kulturní podněty
- ✓ vyjadřuje své zkušenosti a představy pomocí různých výtvarných technik
- ✓ vyjadřuje se prostřednictvím hudebních činností, dovedností vokálních i instrumentálních

Vzdělávací nabídka:

- ✓ každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- ✓ aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte - společné a skupinové aktivity
- ✓ spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- ✓ přípravy a realizace společných akcí a slavností
- ✓ tvůrčí činnosti literární, dramatické, výtvarné i hudební
- ✓ setkání s hudebním, výtvarným, dramatickým a jiným uměním
- ✓ hry k poznávání a rozlišování společenských rolí a jejich osvojování
- ✓ aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění, umožňující mu poznat rozmanitost kultur

Oblast environmentální (Dítě a svět)

Dílčí vzdělávací cíle:

- ✓ poznávání místa a prostředí, ve kterém žijeme
- ✓ vytváření poznatků o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí
- ✓ poznávání jiných kultur

- ✓ vnímat změny způsobené lidskou činností, které mohou prostředí kolem nás chránit a zlepšovat, ale také poškozovat, ničit
- ✓ rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- ✓ rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- ✓ vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Očekávané výstupy:

- ✓ orientuje se bezpečně ve známém prostředí
- ✓ zvládá běžné činnosti, požadavky a praktické situace doma i v mateřské škole
- ✓ uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
- ✓ osvojuje si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou pro dítě blízké, smysluplné, přínosné a zajímavé
- ✓ rozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé
- ✓ má povědomí o významu životního prostředí a rozlišovat aktivity, které jsou pro okolní prostředí přínosné a které jej naopak poškozují
- ✓ pomáhá pečovat o okolní prostředí
- ✓ vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý
- ✓ všímá si změn a dění v nejbližším okolí

Vzdělávací aktivity:

- ✓ přirozené pozorování okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí
- ✓ aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci
- ✓ sledování událostí v obci a účast na společných akcích
- ✓ poučení o možných nebezpečných situacích a dostupných způsobech, jak se chránit
- ✓ hry a aktivity na téma dopravy, chování v dopravních situacích, kterých se dítě účastní
- ✓ praktické používání technických přístrojů, hraček a dalších pomůcek
- ✓ sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- ✓ práce s literárními texty, obrazovým materiálem, encyklopediemi
- ✓ praktické činnosti – seznamování s různými přírodními i umělými látkami a materiály
- ✓ seznamování dítěte s elementárními reáliemi o naší republice
- ✓ poznávání ekosystémů, pozorování životních podmínek, životního prostředí
- ✓ ekologicky motivované herní aktivity
- ✓ činností přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pěstitelské a chovatelské činnosti